

11 November	13 November
Larentia dilutata	Himera pennaria
Himera pennaria	Hybernia defoliaria
Hybernia aurantiaria	
„ defoliaria	14 November
Acalla hastiana	Hybernia aurantiaria
Sarrothrips revayana	„ defoliaria
	25 November
12 November	Anisopteryx aceraria
Himera pennaria	
Hybernia aurantiaria	12 December
„ defoliaria	Cheimatobia brumata
Schovenhorst, Putten, Jan. 1927.	J. TH. OUDEMANS.

Acarologische Aanteekening LXXXV.

Aponomma kerberti nov. spec. Van den heer J. B. CORPORAAL ontving ik in Januari 1926 een levend, volgezogen ♀, in „Artis” op een *Python schneideri* MERR. buitgemaakt. Het exemplaar heeft nog een maand bij mij geleefd en 20 eieren gelegd. Het bekende proces heb ik nu voor het eerst in mijn leven aanschouwd.

Het mat 14 m.M. lengte (zonder gnathosoma), $10\frac{1}{3}$ m.M. breedte en $4\frac{1}{2}$ m.M. dikte. De vorm was dus plat; verder: vóór fraai ovaal; achter afgerond-vierkant, met 11 festoens; de rug grof overlangs gedeukt. Het maakte den indruk, gebrek geleden te hebben, verschrompeld te zijn.

Van het schildje is het middelveld okergeel, en zijn de zijdevelden roodbruin met paarlmoer-vlekken. Het verdere idiosoma is donkerroodbruin met groenen weerglans en eenige okergele vlekken, symmetrisch geplaatst. Daarvan vielen terstond op: een H-vormige achter het schildje, en een langs den achterrands loopende, smalle band, die ter hoogte van de peritremata zich sterk verbreedt. Ook aan de onderzijde eenige opvallende, symmetrisch geplaatste, okergele vlekken, o.a. een kleine, ronde vóór den aars.

Aan de rugzijde zijn alleen de smalle cervikale groeven zichtbaar; aan de buikzijde de twee lange genitale, die

naar achteren sterk boogvormig divergeeren, zooals bij *Amblyomma brasiliense* (ROBINSON, 1926, p. 131. f. 56). Tusschen den aars en den achterrand eene aanduiding van een mediane anale, en daarnaast nog twee kortere.

Het geheele lichaam, ook het schildje, is bezaaid met myriaden van uiterst kleine punctuaties („spots”). Groote vindt men alleen op de beide laterale velden van het schildje en, hier en daar, over het lichaam verspreid.

Daar de areae porosae uitgestulpt waren, kan ik niet zeggen, of zij klein, of groot zijn, noch welken vorm zij hebben.

Vorm van het schildje als die van *Ambl. oblongoguttata* (ROB., p. 35. f. 10).

„Basis capituli” zeshoekig, met drie zijden precies passend in eene insnijding van het schildje. Die insnijding is gelijk aan die van *Ambl. longirostre* (ROB. p. 138. f. 60).

De beide ankers der mandibula bieden geen bijzonderheden aan. Het „hypostoom” heeft zeer weinig vóórtandjes. De 33 rijen tanden gaan naar achteren geleidelijk over in steeds kleiner wordende, die dan ook 4, 5, 6, 7 en meer rijen vormen. Palpen als die van *Ambl. coelebs* (ROB. p. 31. f. 7). Alle coxae met twee zeer korte en zeer stompe sporen aan hun achterrand, zooals nergens door ROBINSON geteekend is. Verder bieden de pooten niets bijzonders aan.

Peritrema („spiracle”) ongeveer als dat van *Ambl. eburneum* (ROB. p. 118. f. 51); stigma („macula”) als idem, doch smaller, en naar voren spits, als de zool van een damesschoen, zwaar omrand. In het midden van de voorste (breedste) helft van dezen zool een overlangs gekronkeld streepje, dat mij voorkomt, het eigenlijke stigma te zijn.

Over het „capitulum” der Ixodidae en zijne deelen.

Het „capitulum” is natuurlijk het gnathosoma, d.w.z. eene lichaamsafdeeling, bestaande uit minstens 3 segmenten, waarvan 2 ledematen dragen. Bij de *Parasitidae* is nog een overblijfsel te vinden van de mediodorsale bedekking van die 3 segmenten: het epistoom. Een onmiskenbaar overblijfsel van eene medio-ventrale bedekking, van een hypostoom, heb ik bij de *Oribatei* aangetoond (zie: Tijds. Ent. v. 59. Verslagen p. VII—VIII. 1916; Arch.

Naturg. v. 82. 1916. A. p. 51. figg. 44, 49, 91, 95, 115, 118, 122. publ. Dec. 1917). Ik meen zelfs een vrij hypostoom gevonden te hebben bij de *Ptyctima* (Zie Ent. Ber. v. 7. n. 148. p. 75-77. Mrt. 1926). Nu is er bij de *Ixodidae* geen spoor meer te vinden van een epistoom; evenmin van een hypostoom. En toch ben ik er van overtuigd, dat het aanwezig is. Het epistoom gaat geleidelijk over in de zoogenaamde mandibelscheeden. Deze zijn uiterst fijn beschubd. En deze eigenschap is zóó onverklaarbaar voor organen, die door hun ontstaan alleen vliezig kunnen zijn, dat mij een hernieuwd en grondig onderzoek noodzakelijk voorkomt. Ik wil er even op wijzen, dat bij eenige *Parasitidae* (e.g. *Caelenopsis*, *Megisthanus*) het epistoom beschubd is. — Zoo is het ook met het hypostoom gesteld. Dit gaat geleidelijk over in de „radula”, die duidelijk uit twee helften bestaat, wat m.i. een bewijs is, dat zij niets met het eigenlijke hypostoom (medioventrale deel van den carapax) te maken hebben, maar deelen zijn van de maxillicoxae.

De ankers der mandibula worden gewoonlijk digitus fixus en digitus mobilis genoemd; de mobilis is dan de externe. ROBINSON verwerpt deze benamingen, omdat de digitus fixus wel degelijk bewegelijk is, en noemt ze „internal” en „external article”. Ik heb er niets tegen, maar wil toch even op het volgende wijzen. Volgens mijne interpretatie der verschillende deelen der mandibula (zie: Ent. Ber. v. 2, n. 27. p. 47-48. Jan. 1906 en Zool. Anz. v. 29. n. 20, p. 633-637. Jan. 1906), is het eerste cilindervormige gedeelte: een coxa-trochantero-femur, het tweede cilindervormige gedeelte + den digitus fixus: een genutibia, en de digitus mobilis: een tarsus. Bij de *Uropodidae* zijn genu en tibia (digitus fixus) door een dorsalen condylus met elkander verbonden. En bij de meeste *Parasitidae* kan men een rudiment van zoo’n dorsalen condylus vinden. Ik meen nu, dat bij de *Ixodides* de digitus fixus weer vrij geworden is, met dorsalen condylus.

Maar het is best mogelijk, dat bovenstaande redeneering valsch is. De mandibulae der *Trombidiidae* eindigen in een rond-driehoekigen, hyalinen digitus fixus. Aan de

ventrale zijde daarvan is het proximale gedeelte van den digitus mobilis ingeklemd, precies als bij alle *Parasitidae*. Wanneer wij nu den „stam” der mandibula der *Ixodidae* naar voren vervolgen, dan zien wij, dat deze, evenals bij de *Trombidiidae*, eindigt in een hyalien gedeelte, dat ver voorbij de aanhechting der beide ankers reikt. In de literatuur vind ik slechts ééne afbeelding, waarop dit gedeelte zichtbaar is (NUTTALL & WARBURTON, Ticks, II. p. 128. f. 136). Bij *Aponomma kerberti* reikt dit hyaline deel zelfs voorbij de spitsen der ankers; het is spaarzaam bezet met uiterst fijne tandjes. — Wil men nu in dit hyaline deel den digitus fixus (tibia) zien, dan is het binnen-anker („internal article”) homoloog aan den digitus mobilis (tarsus) en dan zou het buiten-anker („external article”) homoloog zijn aan den spermatophorendrager der ♂♂ der *Parasitidae*. — Nu zou men geneigd zijn, deze redeneering te verwerpen, omdat ook alle ♀♀ der *Ixodidae* dit „external article” bezitten, en ♀♀ toch geen spermatophorendrager kunnen hebben. Edoch, ik zie in dat orgaan een homologon van de twee-, drie-, of viertandige „vork” aan de ventri-interne zijde van den palptarsus der *Parasitidae*, en dan is er niet het minste bezwaar in, aan te nemen, dat deze „vork” bij de ♀♀ der *Ixodidae* behouden gebleven is. Integendeel, zelfs de vorm is eenigszins bewaard gebleven.

Er is nog iets, waarop ik de aandacht der *Ixodidae*-ologen vestigen wil. Aan de basis der chela mandibulae der *Parasitidae* vinden wij eene voortzetting der ventrale zijde van den „stam” (genu) in den vorm van eenige hyaline slippen (Iacinae), van een borstel, penseel, etc. (pulvillum), van een staaf met een penseel aan het einde (BERLESE, Monogr. Gamasus, t. 10. t. 2a. 3; t. 11. f. 11. 11a; t. 12. f. 2), van een cylinder, die fijne tandjes draagt („spicated” zou MICHAEL zeggen) (BERLESE, l. c. t. 10 f. 10 c.; t. 12. f. 1.). Nu vind ik bij de *Ixodidae* een homologon daarvan, nl. een membraneus aanhangsel, spaarzaam met fijne tandjes bekleed, en dat aan een, of aan twee kanten herhaaldelijk ingesneden is, als een zaag, een kam, enz. Deze membraan is zóó karakteristiek voor de soorten, dat het zeer zonderling is, dat de beoefenaars

der *Ixodidae* haar òf niet, òf geheel over het hoofd zagen. Zij is slechts éénmaal afgebeeld, toevallig in haar eenvoudigsten vorm: NUTTALL & Warburton, l. c. p. 128. f. 136 A (het smalle slipje met fijngezaagden rand).

Arnhem

A. C. OUDEMANS.

VERZOEK.

Ondergeteekende zoekt ter overname:

Verslag over de Zomervergadering 1909 en de Wintervergaderingen 1909 en 1910.

HILVERSUM, Alexanderlaan 17. DR. A. RECLAIRE.
